

M**K****B****T****Á****J****É****K****O****Z****T****A****T****Ó**

SZAKMAI NAPOK

Sopron, november 16-18.

Beszámoló a Tanulmányutakról

MKBT falinaptár kapható

**PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK**

2018.

november-december

TÁRSULATI HÍREK

24. Barlangkutatók „Szablyár Péter” Szakmai Találkozója

2018. november 16-18.

Sopron

PROGRAM

November 16.

11:00-től SZAKMAI KIRÁNDULÁS

20:00 PÉNTEK ESTI GÁLAMŰSOR: *Egri Csaba és Borzsák Sarolta 3D vetítése – Új-Mexikótól Podóliáig*

November 17.

9:00 - 10:00 *Regisztráció*

10:00 - 10:30 MEGNYITÓ

Kosztra Barbara: Köszöntő (5 p)

Gyovai Tamás: Selmeci- soproni diákhagyományok - ismerjük meg a helyszínt, Sopront (10 p)

Takácsné Bolner Katalin: A Cholnoky pályázat eredményhirdetése (15 p)

10:30 - 11:30 I. SZEKCIÓ – Hazai feltáró kutatás

Lengyel János: A Myotis Csoport tevékenysége (20 p)

Horváth Sándor: Kab-hegy legújabb feltárásai (15 p)

Kovács Richárd-Tóth Zoltán: Fokozatoss-ág a Csévi-szirteken (20 p)

Poszter:

Kraus Sándor: Feltárási lehetőségek a Szemlő-hegyi-barlangban (poszter)

11:30 - 11:50 *Kávészünet*

11:50 - 13:00 II. SZEKCIÓ – Módszertan

Surányi Gergely, Lieber Tamás: A Sátorkőpusztai-barlang 3D felmérése(20 p)

Börcsök Péter, Hegedűs András: Irányvonalak, tendenciák az Oktatásban (15 p)

Baloghné dr. Kovács Boglárka: Kanyonos kötéltechnika - veszélyek és megoldások (15 p)

Krkos Márk: Tiltva / Türt: kössünk-e a Bulin? (15 p)

13:00 - 14:20 Ebéd

14:20 - 15:35 III. SZEKCIÓ – Tudományos kutatás 1.

Balázs Gergely: A Movile-barlang különleges világa (15 p)

Nyíró Ádám Artúr - Szeredi Anna: Lerágott csont?- avagy a Róka-ág ismeretlen arca (20 p)

Béres Sándor, Cserpák Ferenc: 2018- évi ásatás a Zöld-barlangban (20 p)

Virág Magdolna: Pleisztocén termálvízszint változások nyomai a Szemlő-hegyi-barlangban (20 p)

Poszter:

Kotán Dávid Márk, Polónyi Emese: Les Pixarelles barlang régészeti kutatása (Spanyolország, Katalónia)

15:35 - 15:50 Kávészünet

15:50 - 16:45 IV. SZEKCIÓ – Történeti áttekintés

Hegedűs Gyula: A Karszt és Barlang Alapítvány 25 éve (15 p)

Dr. Komlóssy Attila - Czakó László: A Thai barlangi események a mentőorvos (oxyológus) szemével (20 p)

Hegedűs Gyula: Legenda és valóság (15 p)

Poszter:

Kraus Sándor: Nem is kopolya-völgy a neve (poszter)

16:45 - 18:15 V. SZEKCIÓ – Társulati élet, barlangvédelem

Kosztra Barbara: Időugrás első félidő (15 p)

Köblös Gabriella, Fleck Nóra: Változások az úgynevezett „osztrák biztosítás” feltételeiben (10 p)

Borzsák Sarolta - Egri Csaba: Barlangok védelme a Carlsbad Caverns Nemzeti Parkban (20 p)

Gyovai Tamás: Segédlet barlanglátogatási kérelmek benyújtásához, barlangászok érdekképviselete az észrevételek alapján (20 p)

Beszélgetés/vita (20 p)

19:00 – 23:30 „ZSÍROSKENYÉR PARTY”

19:00 -19:50 VETÍTÉS

Faragó Tamás: JÁZI (10 p)

Lerner Balázs, Balázs Gergely: Inverz Everest film - az őszinte változat (50 p)

20:30 – 23:30 KONCERT: Adrenalin Tourist Rock Band

November 18.**10:00 - 11:00 VI. SZEKCIÓ – Külföldi feltáró kutatás**

Takácsné-Bolner Katalin, Hegedűs András: Beszámoló a 16. Montenegrói Barlangász Kutatótáborról(15 p)

Fodor Balázs-Hegedűs András-Lenkei Péter-Tényi V. Gusztáv: A Sólyom-barlang feltárása - Montenegro 2018 (15 p)

Mede Márton, Deák András, Dianovszki Tibor: Duboki Do 2018 (15 p)

Zentay Péter, Hajnal Ágnes: Aki keres az néha talál (valamit)... (10 p)

Diana Popa: Once upon a time (20 p) ANGOL NYELVŰ ELŐADÁS

Poszter:

Hegedűs András: Montenegrói Jeges-barlang és Sólyom-barlang térképe (poszter)

11:20 - 11:40 Kávészünet

11:40 - 13:00 VII. SZEKCIÓ – Tudományos kutatás 2.

Barta Károly – Egri Csaba – Csépe Zoltán – Csépe-Muladi Beáta – Bauer Márton – Havasi Ildikó: Fokozottan védett és megkülönböztetett védelmet igénylő barlangok újbóli állapotfelmérésének tapasztalatai a Mecsekben (20 p)

Kocsis Ákos: Lehetséges víznyelő-forrás kapcsolatok a Déli-Bakonyban (20 p)
dr. Ambrus Gergely, dr. Leél-Őssy Szabolcs: Kirgizisztán föld alatt és föld felett (20 p)

dr. Leél-Őssy Szabolcs: Elnöki zárszó (5 p)

13:00 - 14:00 Ebéd

A Szakmai Napokkal kapcsolatos egyéb tudnivalókat a *barlang.hu*-n találjátok.

Kosztra Barbara, Muladi Beáta és Köblös Gabriella

Várjuk a feltárásokról szóló cikkeiteket a Karszt és Barlangba!

Fontosnak tartjuk, hogy megőrizzük az utókornak a feltáró kutatások eredményeit, dokumentációit, élményeit. Ezért kérjük be minden évben a kutatási jelentéseket, és ezért teremtünk lehetőséget arra, hogy középnapunkban ezekről rövid leírások jelenjenek meg. Most is buzdítunk mindenkit, hogy éljen ezzel a lehetőséggel, készítsen egy fél- egy oldalas cikket – lehetőleg egy számára kedves, vagy jellemző képpel ellátva –, és küldje meg elektronikusan a Társulat e-mailcímére (*mkbtiroda@gmail.com*). A 2015-16-os év feltárásait december 20-ig várjuk, a 2017-18-as éviket egy később megadott időpontig lehet majd leadni.

Szerkesztőség

A Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat grafikai pályázatot hirdet barlangászok részére

A pályázat részletes leírása

A pályázat témája:

Új MKBT logó megtervezése

A pályázat célja:

Az MKBT a beérkező pályaművekből megtalálja azt a személyt, aki saját logó tervei alapján a Társulat megújult arculatának alapelemeit megtervezi. A pályázat nyertese számára a kiíró egyszeri megbízást nyújt (részleteket lásd lent).

A pályázat feltételei:

- A logó tükrözze a társulat nemzeti jellegét, utaljon a barlangászatra, legyen korszerű, sportosan elegáns, frappáns.
- A logó részletgazdagsága feleljen meg a tervezett jövőbeli megjelenési formáknak (nyomtatás, hímzés, pecsét), azaz ne legyen feleslegesen részletgazdag.
- A pályázati anyagban maximum 3 logó szerepelhet, valamint ezek színvariációi. A variációk között legyen fekete-fehér megjelenítés is!
- Egy logó változatait kérjük külön-külön és egy közös felületen is bemutatni!
- Minden felhasznált vagy létrehozott grafikai elem vagy képanyag minimum szükséges felbontása 300 dpi.
- A beküldési formátum pdf legyen.
- A kiválasztott pályázó vállalja a teljes kisarculati megújulás tervezését, melyre az MKBT legfeljebb 420 000 Ft értékű megbízást ad. Az arculati megújulás elemei: fejléces hivatalos levélforma, névjegy, roll-up, A4 szórólap, honlap fejléc (header). Ezek nyomdakész elkészítési határideje április 25. A pályázó a tervezés ideje alatt folyamatos konzultációt vállal az MKBT elnökség megbízott tagjával.

Leadási határidő:

2018. december 15. 24:00

Kiértésítés az eredményről: december 20.

A pályázatokat az mkbtiroda@gmail.com címre kérjük küldeni. A pályázat bírálói számára a benyújtó személye ismeretlen lesz (anonim bírálat), ezért kérjük, a pályamunkákat az elbírálás előtt ne hozzátok nyilvánosságra, valamint a pdf-ben se tüntessetek fel személyes adatokat, az kizárólag a kísérőlevélben szerepeljen!

Az MKBT fenntartja a jogot arra, hogy a pályázatot sikertelennek nyilvánítsa, és ennek esetén további meghívásos pályázati fordulót hirdessen meg.

Egyéb információt nyújt Köblös Gabriella, az alábbi címen: mkbtiroda@gmail.com.

Elnökség

Kapható az MKBT falinaptár 2019

A tavalyi, nagy sikerű barlangos naptár mintájára a Társulat idén is elkészítette falinaptárát, melyben most a világ különböző karszt területeit mutatjuk be Kirgizisztántól Amerikáig. A képek Ambrus Gergely, Berentés Ágnes, Egri Csaba, Kovács Márton, Kovács Richárd, Kunisch Péter és Sári Attila munkái, a rajtuk szereplő barlangokról pedig rövid ismertetőt is olvashattok benne. A tavalyihoz hasonlóan a naptár A3-as álló formátumban, igényes műnyomó papírra nyomva, spirálozva, fedőfóliával készült, ára 2.700 Ft.

Megvásárolható a Társulat irodájában szerdánként 15-20 óra között, illetve előrendelés után, a vételár átutalását követően a Szemlő-hegyi-barlang pénztárában is átvehető, kedd kivételével minden nap 10-16 óra között. Különleges kérésre postázni is tudjuk, a költségeket ilyenkor a megrendelő fizeti.

Rendelni az alábbi előrendelő lapon lehet (itt láthatjátok az előnézeti képet):
<https://docs.google.com/forms/d/1WjDe1TiSqrBh8ypmQtwNJC4SKtteVWFJm-6I7yunYBY/edit>

Kérjük, mielőbb töltsétek ki, mert nem tervezünk nagy példányszámban, bolti értékestésre nyomtatni, viszont szeretnénk, ha mindenkinek jutna, aki kapni szeretne!

Ambrus Gergő, szerkesztő

PROGRAMOK, ESEMÉNYEK

Szerdai Előadások

Következő, és egyben ebben a félévben utolsó szerdai előadásunkat **november 21-én 18 órai kezdettel** hallgathatjátok meg. **Virág Magdolna** fogja felfedni a barlang borsókövekbe rejtett titkait, melyeket az elméleti összefoglaló után élőben is megtekinthetünk.

A cím: **A Szemlő-hegyi-barlang képződményei, mint a múltbeli termálvízszint változások tanúi**

Az előadás bemutatja a barlang kiválásain végzett legújabb vizsgálati eredményeimet, melyek doktori értekezésem részét képezik. A kormeghatározás, stabilizotóp és szöveti, szerkezeti, ásványtani eredmények segítségével az egykori termálvíz helyzetére, időbeli ingadozására, hőmérsékletére és összetételére egy lehetséges történetet vázolok fel.

Az előadást követően a témát érintő beszélgetés és a barlangban, a helyszínen az eredmények bemutatása, megvitatása következik.

Virág Magdolna

Megújult Kadič Ottokár sírja

Heltay Tamás kezdeményezésére, a Társulat tagjainak áldozatkészségének köszönhetően, elkészült Kadič Ottokár sírjának felújítása. Ezen alkalmából, egy rövid megemlékezéssel szeretnénk az utókor tiszteletét tenni a helyszínen. Találkozó: A Farkasréti temető főbejáratánál (Budapest, XII. Németvölgyi u. 99.), **2018. november 30-án (pénteken) 15:30 órakor.**

Mindenkit szeretettel várunk!

Székely Kinga

Fotó: A sírkő a felújítás előtt (balra) illetve a jelenlegi állapot (jobbra)

A sír felújításához hozzájárult: Zsólyominé Susztek Andrea, Lieber Tamás, Urbán Gabriella, Bucsu Dénes, Szilvay Péter, Kunisch család, Stieber József, Szeredi Anna, Zih család, Jávor András, Bacsó Gábor, Rántó András, Keresztes Anikó, Leél-Őssy Szabolcs, Székely Kinga, Berczik Pál, Heltay Tamás, Szabó Zoltán és Kosztra Barbara, valamint a Magyar Barlangi Mentőszolgálat. Támogatásaitokat köszönjük!

a Társulat elnöksége

Látogatás a Dreher Sörgyár Pincerendszerében

Lengyel Janó közbenjárására **november 22.** (csütörtökön) lehetőségünk lesz nyílt túrát tenni a kőbányai Dreher Sörgyár tulajdonában lévő pincerendszerbe. A bejárás során a sörgyár részéről Vincze Ernő építész lesz a vezetőnk, a Társulat nevében Regős József lesz jelen. A túra időtartama kb. 2 óra lesz, túracipő ajánlott, sár lehetséges, fejlámpa/elemlámpa pedig kötelező.

Maximális létszám 50 fő, jelentkezni e-mailben az mkbtiroda@gmail.com címen lehet. A keretet a jelentkezés sorrendjében töltjük fel. A kirándulás ingyenes. **Gyülekező a főbejáratnál délután 4-kor** (Jászberényi út 7-11. – Éles sarok).

Köblös Gabriella

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

Változások az osztrák klubtagsághoz kapcsolt biztosítás feltételeiben

Az Osztrák Barlangkutató Szövetség a biztosítójával új szerződést kötött, mely január 1-től lép életbe, ezért **a 2018. évi tagsági igazolványok december 31-én lejárnak**, 2019. januárra már nem érvényesek. A feltételek az eddigiekhez képest jelentősen szigorodtak, a biztosítás kizárólag a barlangászat során elszenvedett balesetekkel kapcsolatban felmerülő költségeket téríti. Ez kiterjed a keresési és mentési költségekre is, a barlangtúra során, a barlang megközelítése közben, illetve a kutatótábor ideje alatt, de semmilyen más szabadidős tevékenység során bekövetkezett balesetre nem vonatkozik. A teljes szöveget közzétesszük, amint erre lehetőségünk nyílik.

A tagsági díj a tavalyihoz képest nem változik (28 illetve 33 euro), és továbbra is tartalmazza a turistaházakban igénybe vehető kedvezményeket.

A klub kérése, hogy lehetőség szerint november végén adjuk le azoknak a névsorát, akik az új feltételek mellett is kérik majd a biztosítást. Illetve, ha ezt nem tudjuk teljesíteni, akkor üres igazolványokat fogunk kapni, de ahhoz is kell adnunk egy viszonylag pontos darabszámot.

Fleck Nóra

Alapfokú Barlangjáró Tanfolyamok 2019

Jövő évben több egyesület is szervez alapfokú tanfolyamot, melyekről az alábbi elérhetőségeken tájékozódhattok:

Budapesti Barlangkutatók Természetvédő Egyesülete (BUBATE)

Ujhelyi Ferenc +36302803891; bubatebarlang@gmail.hu

Ferencváros Természetbarátok Sportköre, Barlangkutató szakosztálya (FTSK)

Gyovai Tamás +36302765203; gyovai94@gmail.com; FTSK.hu

Speleo Myotis Barlangász Egyesület (Myotis)

barlang.myotis@gmail.com; <https://speleo-myotis.blogspot.com/>

70 éves a Rozsnyói barlangkutatás

2018. október 20-án, ünnepélyes keretek közt ünnepelte fennállásának 70. évfordulóját a szlovák Jaskyniarska skupina "SPELEO ROZNAVA". Az ünnepség Rozsnyó városházának dísztermében zajlott, Burdiga Pál polgármester jelenlétében, mintegy száz meghívott résztvevővel. Jelen volt a Szlovák Nemzeti Park igazgatója, Ján Kilik, valamint a Szlovák Barlangok Igazgatósága részéről szinte az egész vezérkar, többek között Gaál Lajos régi barátunk is. A helyi

rendőrséget és tűzoltóságot parancsnoki szinten képviselték. Ünnepi beszédet mondott a csoport elnöke, Sturmman Bertalan és több hivatalos személy is. A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulatot Adamkó Péter képviselte, rövid beszédet mondott, majd átadta a Társulat ez alkalomból készített üdvözlő oklevelét. Az Aggtelki Nemzeti Park Igazgatóság részéről Gruber Péter Igazgató helyettes mondott beszédet, aki hat fős delegáció élén érkezett, és szintén üdvözlő oklevelet adott át a csoport részére. Vendéglátóink is kedveskedtek számunkra elismerő oklevelekkel: kapott az Aggtelki Nemzeti Park és az MKBT is. A Magyar Barlangi Mentőszolgálat oklevelét Hegedüs András vette át, aki népes BMSZ delegáció élén érkezett. Kítüntetésben részesült több helyi barlangkutató is, többek között Szlivka Gábor és Drenkó Janó. A hivatalos beszédek után Egri Csaba vetített igen szép 3D képeket. Az est fénypontja volt, amikor Bitó Ernő barlangász és szobrászművész (ő alkotta a Baradla barlang Aggtelki bejárata előtt felállított óriás Minerva sisakja szobrot) átadta a csoport részére készített 100x60 cm-es óriásbélyegre hasonlító fafaragást a barlangász életről. Az ünnepség a városházán bőséges állófogadással fejeződött be, majd a társaság nagy része átvonult a híres Viking nevű barlangász kocsmába további ünneplésre.

Köszönet a szíves vendéglátásért Sturmman Bercinek, Repaszky Mikinek és Ferdinánd Kinyik rendezőknek!

Adamkó Péter

Fotó: Bitó Ernő (balra) és Sturmman Bertalan (jobbra) a faragvánnyal

Találkozó Erdélyben

2018. október 12-13-án tartotta meg évi hagyományos összejövetelét a Kolozsvári Amatőr Barlangász Klub Vársonkolyoson, a Szelek barlangja feletti turistaházban, körülbelül 80-90 fő részvételével. A találkozóra eljöttek a Magyarországra és más országokba elszármazott hajdani kutatók is.

Szombat este ünnepeltük meg Szilágyi Árpád, a klub hajdani titkára, később elnöke 80. születésnapját. Árpád barátunk részt vett sok híres erdélyi barlang, többek között a Szelek barlangja, a Várfurasul, a Cuir-Ponor, a Ponoras, a Lesu-Tutajos barlangok, a Pobráz és Berna zsombolyok feltárásában és térképezésében.

Adamkó Péter

Barlangászokra emlékeztek Dorogon

November 8-án "80 éves a szervezett dorogi természetjárás és 60 éves a szervezett dorogi barlangkutatás" címmel tartott emlékülést Dorog Város Önkormányzata a helyi József Attila Művelődési Házban.

1958-ban ezen a helyen alakult meg Benedek Endre bányafőmérnök vezetésével a Kadič Ottokár Barlangkutató Szakkör, 20 évvel korábban pedig a természetjárók tömörültek szervezetbe. A két társaság közötti kapcsolódás a fiatal turisták által felfedezett Sátorkőpusztai-kristálybarlang volt, mely kezdetektől fogva a dorogi barlangkutatók bázisa.

Az emlékülés résztvevőit dr. Tittmann János polgármester köszöntötte, majd a közelmúltban sikeres Pamír-expedíció (Lenin-csúcs, 7134 m) részt vevő Karcz Tibor dorogi hegymászó tartott élménybeszámolót.

A dorogi barlangkutatás történetét Lieber Tamás, a BEBTE elnöke elevenítette fel, majd dr. Surányi Gergely geofizikus mutatta be a Sátorkőpusztai-barlang újonnan elkészült háromdimenziós térképét.

BEBTE

TÁRSULATI ÉLET

MKBT Tanulmányutak 2018

Felvidék–Lengyelország

Társulatunk első külföldi tanulmányúttjára 24 fő részvételével 2018. június 29–július 7. között került sor. Utunk első részében a Felvidéken, majd a továbbiakban a Lengyel-Tátra és Krakko környékén kalandoztunk.

Programunkat Kassán kezdtük, ahol félnapos városnézés keretében végigjártuk a legfontosabb látnivalókat. Bepillantottunk a Rodostói Házba, tisztelegtünk II. Rákóczi Ferenc sírjánál a domban és Márai Sándor szobránál, illetve emléktáblájánál is. Végül jó hangulatú sörözéssel fejeztük be a közös sétát.

Következő napi programunk jó zsúfoltra sikeredett. Először a Szalánczi-hegységben található Aranybányára (Zlata Baňa) igyekeztünk, ahol a közelmúltban megnyitott opálbányát szeretnénk volna felkeresni. A fogadóépület helyett meglepetésünkre csak egy konténer találtunk, s az előzetesen lelevelezett időpont helyett jó 1 órát vártunk a bejutásra. 2012 óta ismét folyik az opálbányászat a térségben, s a turisták a József tárnán keresztül nyerhetnek betekintést a föld alatti részekbe. A bányalátogatás után eperjesi városnézés következett, melynek szépen felújított központja nagy élmény volt számunkra. Aznapi utolsó látnivalóként a Rossz-lyuk vagyis a Zlá diera szerepelt a programban. A turista jelleggel kiépített barlanghoz 20 perces sétával jutottunk el., s Gaál Lajos barátunknak köszönhetően csak gyerek-jegyet váltottunk. Amíg várokztunk a bejutásra, ámulattal néztünk a kis fa pénztár- és fogadóépület képeslapokból, hűtőmágnesekből, bögrékből és egyéb ajándéktárgyakból álló választékát. A főnök is előhozta gitárját, s néhány ismert magyar szám közös éneklésétől mindjárt jó hangulat is kerekedett. A tulajdonképpen mindössze egy teremből álló barlangban is jól megmászattak bennünket, így igazán jól zárult volna a napunk, de mindezt elrontotta aznapi szállásunk. A Tatra Hegyi Üdülő szép fekvése ellenére igazi szocreál hangulattal és üres étteremmel fogadott. Végül mégis sikerült elérni, hogy legalább sonkás tojást kapjunk vacsorára.

Harmadik napunkon a Magas Tátra volt a célpontunk, igaz nem a hegyre, hanem a Bélai-barlangba igyekeztünk. Itt már várt minket Gaál Lajos, akivel különútra keretében jártuk végig a nemrég felújított barlangot. Az előzetesen jelzett 0,10 cent helyett végül nem fizettünk semmit sem, s annyit fényképeztünk, amennyit csak akartunk, miközben Lajos végezte a mintavételi munkáját. Ezúton is köszönet Lajosnak a barlangi programok előkészítésében és lebonyolításában nyújtott segítségével. A kellemesen együtt töltött délelőtt után a Bachleda-völgybe mentünk, ahol egy 24 méter magasságban kanyargó lombkorona tanösvény létesült, melynek fő attrakciója a 32 magas kilátótorony. Sajnos a megközelítést megkönnyítő felvonó éppen nem üzemelt, így nem mindenki vállalta a kiinduló ponthoz vezető gyalogtúrát.

Szállásunk mostantól 3 éjszakán át a Willa Tatarzanka volt Zakopane-ban.

Első lengyelországi látnivalónk a Kościelisko-völgy volt, melynek bejárására egy teljes napot szántunk. A kényelmesebbek lovaskocsival, a sportosabbak gyalog vágta nekik az útnak. A Nyugati-Tátra legszebb völgyében található a Fagyos- (Mroźna), az Útvesztő- (Mylna) és a Raptawicai-barlang. Ugyancsak nagy élmény a Krakói-szurdok (Wawóz Kraków) bejárása a Sárkány-gödörrel (Smocza Jama). Csatatunk legvállalkozóbb szellemű tagjai mindenhová eljutottak, s még az Ornak menedékház fölötti tengerszemet sem hagyták ki a látnivalók sorából.

Következő napra a legsportosabbak a Giewont 1894 m magas csúcsának meghódítását választották, mely kemény egész napos túra volt. A társaság többi tagja a Kalata-rétig sétált fel, ahol kellemes sörözésre nyílt alkalom, majd délután a városba visszajutva síklóval mentünk fel a Gubalowka hegyre, ahonnan szép kilátás nyílt a Magas Tátra szemközti csúcsaira. Ezután még bőven jutott idő az elmaradhatatlan zakopanei piac felkeresésére is.

Egy fontos tapasztalatot is szereztünk a nap folyamán. Zakopane-ban semmiképpen sem szabad saját buszunkra hagyatkozni. A legtöbb látnivalóhoz nem lehet behajtani, így érdemes a helyi járatokat választani, melyek sűrűn és elérhető áron közlekednek a városban.

Másnap búcsút vettünk Zakopane-tól, és Nedec várának meglátogatása után, dunajeci tutajozás várt ránk. Kiindulási pontunk Sromowce Katy kikötője volt, ahol már hosszú sor várakozott. Szerencsére kb. 1 órás várakozás után mi is elfoglalhattunk két tutajt, és nekivághattunk a Pieniny hegységben található 15 km hosszú hasadékvölgyben kanyargó folyónak. A meredek, sziklás hegyoldalak között kanyargó vízen a tutajosok teljes biztonsággal kormányozzák a járműveket, miközben gyönyörködhetünk a Sólomkő szikláiban vagy a Három korona jellegzetes 982 m magas csúcsában. Jó hangulatban, nótázással fűszerezett utunk végén Szczawnica-ban kötöttünk ki, ahonnan busszal érkeztünk vissza a kiindulási

Fotó: A Három korona alatt a Dunajecen

parkolóhoz. Onnan még hosszú út várt ránk, hogy elérjük Krakkót, s négy éjszakai szállásunkat, a Faust Hostel-t. Ez a szállás mindössze pár percre volt a belvárostól, ahová azonban nem lehetett behajtani. Így egy kb. 15 percnyi távolságra található parkolóban kellett hagyni buszunkat, s csomagjainkkal kénytelenek voltunk gyalog nekivágni az útnak. Beköltözés után mindjárt belevetettük magunkat a Krakkóra jellemző vidám és változatos esti élet-be, amit ettől kezdve minden nap megtettünk.

A tanulmányút végéhez közeledve végre ismét a föld alá vettük az irányt, hiszen másnap két sóbánya látogatás következett. Először a krakkói sóvidéken található Bochnia-ba utaztunk, ahol Lengyelország legrégebbi sóbányáját kerestük fel. Az 1248 óta működő bánya nemcsak turisztikai, de gyógyászati szempontból is fontos, a föld alatt szálloda is működik benne. A bánya 2013-tól a Világörökség része. Az aknaházban színvonalas kiállítás is látható. A leírás 700 lépcsőt és egy 140 m hosszú csúszdát is ígért, ám ez utóbbit legnagyobb bánatunkra nem engedték kipróbálni. A bánya egyik legszebb látványossága az 1709-ben alapított kápolna, ahol jeles alkalmakkor misét is celebrálnak.

Bochniából a Wieliczka sóbányához indultunk, mely 1978 óta a Világörökség része. Itt minden a turizmusról szól. Szerencsére jó előre foglaltunk időpontot, e nélkül talán be sem jutottunk volna. Miután kifizettük a borsos, 94 zlotys belépődíjat, végre liftbe szálltunk, s elindultunk a 3 órás túrára. A látogatás csúcspontja valóban a hatalmas csillárokkal díszített hatalmas kápolna, de föld alatti ajándékbolt is elkápráztatott bennünket. Talán sok volt a két bánya aznapra, mert a látogatás vége felé már alig vártuk, hogy a föld alatti folyosókon való végtelen vándorlás után elérjük a felfelé vezető liftet.

Utolsó előtti krakkói napunkon egész napos városnézést terveztünk. Ennek részeként közösen látogattuk meg a Wawel alatt található Sárkány-barlangot. A barlang bejárata a vár udvaráról nyílik, ahonnan csigalépcsőkön lehet leereszkedni a három nagyobb teremből álló, 276 m hosszúságú barlangba. A kijárat a Vistula partjára nyílik, ahol egy hatalmas sárkányszobor áll, mely időnként lángnyelvet lövell ki. A barlanglátogatás után mindenki szabadprogram keretében ismerkedhetett a várossal.

Utolsó napra az Ojcow-i nemzeti park felkeresése maradt, mely Krakkótól 30 km-re északra, a Prądnik-patak vadregényes völgyében található. Lengyelország legkisebb nemzeti parkja különleges formájú fehér mészköszikláiról, barlangjairól és várairól híres. Itt először egy gyalogos körtúra keretében a Łokietek- és a Ciemna-barlangot vettük közelebről szemügyre, majd buszunkkal, megspórolva a hegyen való átkelést, a Wierzchowska Gorna-barlanghoz utaztunk. Itt nagyon kedvesen fogadtak, s angol nyelvű vezetés keretében járhattuk végig a régészeti és őslénytani leleteiről nevezetes barlangot.

Most is meg kellett állapítanunk, hogy hiába a tíz nap, olyan látnivalók maradtak ki, mint a közelben lévő Denevér- vagy a híres Paradicsom-barlang. Így biztosan vissza kell jönnünk ide.

Idei második külföldi tanulmányutunk az ausztriai Ebensee-ben megrendezett Európai Szeleofórumhoz kapcsolódva 2018. augusztus 17–26. között került megrendezésre. A résztvevők száma ezúttal 13 fő volt.

Szokás szerint pénteken indultunk, s az utolsó Gosaukamm felvonót céloztuk meg, amivel feljuthatunk Gosau-ból a Gablonz turistaházba. Sajnos az osztrák-magyar határon hatalmas sor várakozott, amikor odaértünk, így esélyünk, hogy elérjük az utolsó liftet, egyre jobban fogyott. Fel kellett készülni a legrosszabbra, hogy a csapat kevésbé mozgékony tagjai számára alternatív szálláshelyet kell kitalálni, miközben a turistaházban két éjszakára le volt foglalva a szállásunk. Végül mégis sikerült behozni a késést, s időben megérkeztünk Gosau-ba, onnan pedig az 1551 m magasán fekvő turistaházba. Itt ért csak az igazi hidegzuhany. A gondnok, akinél a szállást lefoglaltuk, meghalt, az utódja, egy nepáli férfi pedig közölte velünk, hogy csak egy éjszakára van szállásunk. Ritkán kapom fel a vizet, de most úgy kiabáltam, hogy a turistaház összes vendége hallhatta a mondandómat. Az új gondnok minden érvet bevetett, hogy elküldjön minket, de végül mégis sikerült megoldást találni, mindenki maradhatott a helyén. Mindenesetre a már régóta áhított kellemes hegyi estéből nem lett semmi.

Szombaton a társaság több lehetőségből is válogathatott. A sportosak megcélozták a Grosser Donnerkogel 2054 m magas csúcsát, de itt is két választásuk volt, a hagyományos út, vagy az Intersport vasalt út, amin még egy ég és föld között vezető létrát is le kellett küzdeni. A többiek megelegedtek egy kisebb sétával a pástorszállások között, s közben finom hegyi ennivalók kóstolása is következett.

Vasárnap úgy döntöttünk, hogy reggeli után lemegyünk a völgybe a felvonóval, s a délelőttöt a Gosau tó körbejárásával, valamint a tóparti vasalt út kipróbálásával töltjük. Délután pedig Bad Goisern-ben elfoglaltuk a Nürnbergi Evangélikus Diákok Egyesülete birtokában álló szállásunkat, ahonnan fantasztikus kilátás nyílt a Dachstein-hegységre. Ez lett négy éjszakára a főhadiszállásunk, ahol kényelmesen berendezkedhettünk, s mindjárt nekiláttunk a közös vacsora elkészítésének, amihez még Budapestről hoztuk a hozzávalókat.

A hétfői napon először a helyi idegenforgalmi hivatalban kiváltottuk a vendégkártyákat, melyekkel mindenhol kaphattunk némi kedvezményt, majd Bad Ischl-be mentünk, ahol elsőként a császárvillát és parkját látogattuk meg. Itt rajtunk kívül csak magyar látogatókkal találkoztunk. Ezután a Katrin felvonóhoz igyekeztünk, amely 15 perc alatt 1000 m szintet legyőzve röpitett fel a hegyre, ahonnan még fel lehetett kapaszkodni a felső állomás fölötti csúcsra és élvezni a fantasztikus panorámát. A délután hátralévő részében Bad Ischl-ben sétálgattunk, majd bevásárlás következett a 3 további vacsorához.

Kedden sóbánya látogatás várt ránk Altaussee-ben, ami hagyományos bányászkiöszöntővel, sóval, kenyérral és pálinkával kezdődött, mielőtt elindultunk a föld alá. A bányatúra során kétszer is volt lehetőségünk csúszdázni, majd eljutottunk egy nagy tóhoz, illetve a mellette létesített színpadhoz is, ahol koncerteket szoktak rendezni. Itt egy látványos multimédiás vetítésben gyönyörködhattunk, majd szintén vetítettképes bemutatóval elevenítették meg a második világháború idején a bányában elrejtett művészeti alkotások szerencsés megmenekülését is.

A bánya után végre barlangtúrára készülhettünk, de közben még meglátogattuk az Anzenau-ban működő malommúzeumot is, melyben a hajdani molnár személyesen vezetett minket. Ezután a Höllenloch felfedezésére indultunk, melynek megtalálásában egy korábbi osztrák barlangnap kiadványa segített. A barlang mindenkinek elnyerte a tetszését, utána pedig következett az elmaradhatatlan sörözés. Sajnos a nap végére maradt egy szomorú tény is, egyik túratársunk – mint később megtudtuk – magashegyi ödémát kapott, s az egekbe szökött a vérnyomása, ezért nem vállalta a hátralévő programot. Nem maradt más hátra, riasztani kellett a fiát, aki hajnalban érte jött, s hazavitte. Azóta szerencsére újra rendbejött, s az őszi kirándulásra már újra velünk tudott jönni.

Fotó: A Höllenloch bejárata

Szerdán az Eurospeleo Fórum színhelyére, Ebensee-be látogattunk, ahonnan a Feuerkogel felvonóval vitettük fel magunkat aznapi túráink kiindulási helyére. Itt ismét szétvált kis csoportunk, voltak, akik az Alberfeldkogel vasalt útját célozták meg, hogy feljussanak az Európa kereszthez, mások a hagyományos utat választották, de szép, csak kissé párás kilátást nyújtott a Helmeskogel is, s végül érdekes volt a karszt- és dolinaösvény, illetve a törpefenyő labirintus is. A túra közben kedves barlangász ismerősökkel is találkoztunk már, akikkel sok közös élményt eleveníthettünk fel. Visszaérve a településre, benéztünk a rendezvény helyszínére, s sikerült elintéznünk a regisztrációt, megspórolva ezzel a másnap reggeli sorban állást.

Csütörtökön a házirendben leírt rendkívül szigorú szabályok betartásával sikerült átadható állapotba hozni a házat, majd elszámoltunk, leadtuk a kulcsot, s átköltöttünk a rendezvény által felajánlott hálózásos szállásunkra, a helyi iskolába. Itt már minden teremben laktak, így elfoglaltuk az utolsót, igaz, itt is volt már egy hálózás, s az ajtóra ki volt akasztva a horkolós szoba felirat. Ezt mi átírtuk magyar szobára, de megnyertük a kedves német barlangász kollégát, aki valóban túltett még az általunk eddig ismert leghorkolósabb magyar túratársakon is. Jót is nevettek ezen később a német ismerősök, de csak így tudott együtt maradni a csapatunk. Ez volt az utolsó nap, amikor még jó időjárást ígértek számunkra, így aznapra egy kellemes sétát terveztünk a Alsó- és Felső Langbath-tó körül, amit fürdéssel is összekötöttünk. Este pedig már várt a fórum megnyitója. A rendezvényről a Tájékoztató előző számában már jelent meg beszámoló, így arra most nem térek ki.

Pénteken a Gassel-barlangba mentünk, ahová mikrobuszokkal történt a szállítás odáig, ahonnan már csak gyalog lehetett feljutni a kis fogadóépülethez. A fekvése révén tipikus magashegyinek számító barlang utolsó termében olyan cseppkőgazdagság tárult elénk, hogy nem győztünk ámulni. Visszafelé ismét kettéváltunk, s részben busszal, részben gyalog érkeztünk vissza Ebensee-be, ahol vártak a rendezvény programjai.

Szombatra teljesen elromlott az idő, felhős, esős, hűvös napnak néztünk elébe, pedig aznapra részben hajókirándulást, részben vizes barlangokat terveztünk. A hajózást választóknak mégis annyi szerencsénk volt, hogy legalább az út során nem esett az eső, és a többiek is sikerrel jártak a Rettenbach-völgy barlangjaiban.

A vasárnapra Gmunden-be tervezett városnézést a szakadó eső elmosta, így időben érkeztünk haza.

ALPOKALJA

Társulatunk szokásos őszi hazai tanulmányútja ezúttal az Alpokaljára vezetett. Erre a térségre a barlangok és karsztjelenségek kevésbé jellemzőek, mégis sokak régi kívánsága volt, hogy az Írott-kő és környéke szerepeljen egyszer a programban.

A 2018. október 5-7. között megrendezett programon 20 fő vett részt. Szállásunk a Szombathelyi Erdészeti Zrt. által szépen rendbe hozott és fenntartott Stájer Házakban volt.

A pénteki napunk nagy része utazással telt, viszont csodálatos őszi időben maradt néhány óránk, amit az ország ékszerdobozaként emlegetett Kőszegen tölthetünk. Sőt a szállás elfoglalása előtt még felkerestük a Hét vezér-forrást is, mely nevét a hét magyar vezérről kapta, akiknek nevét kis kőtáblákon olvashattuk a hét kifolyó fölött. Már alkonyatban érkeztünk meg a gyönyörű bükkök és szelíd gesztenyék által körülvett tisztáson álló Stájer Házakhoz. Itt már várt bennünket Varga László, az Erdészet munkatársa, aki miután beköltöztünk, tartalmas előadást tartott a Kőszeg környéki erdőkben folyó erdőgazdálkodásról, majd megnézhattuk az egyik épületben berendezett nagyon színvonalas kiállítást is a Kőszegi-hegység élővilágáról és a Stájer Házak történetéről. Varga László hajnalig is szóval tartott volna bennünket, de még meg kellett főzni a milánói makarónit, így elkészítettünk házigazdánktól. Az erdei iskola tanterme rövidesen átvette az étkező és társalgó szerepét, ahol kellemesen töltöttük az este hátralévő részét.

Második napunkat a szomszédos Ausztriában töltöttük, de itt is sok magyar vonatkozású látnivalót kerestünk fel. Az Írottkö Natúrpark, mely szép példája a két ország közötti együttműködésnek, 1997-ben jött létre. Nevét a határon magasodó 883 m magas Írottkö csúcsról kapta. Elsőként mi is ennek megmászására készültünk, mely az osztrák oldalról semmi nehézséget nem jelentett. A csúcson létesített kilátóból jó idő esetén a Balatonig is el lehet látni, de nekünk csak a pára jutott.

Következő állomásunk Léka (Lockenhaus) vára volt. A gyönyörűen felújított lovagvár ön-magában is pompás látnivaló lett volna, de minket a néhány évvel ezelőtt berendezett és a denevérek életét bemutató „Az éjszaka barátai” című kiállítás vezetett ide.

A vár megismerése után végre egy valódi geológiai látványosság következett. A dél-burgenlandi Borostyánkő (Bernstein) község az Európában kizárólag itt fellelhető nemesszerpentinkő lelőhelyéről ismert, mely a latin serpens = kígyó szóból ered. A világoszöldtől a sötétzöld minden árnyalatáig előforduló nemesszerpentin hasonlít a kínai jáde kőhöz, de nem rokon azzal. A település főterén található, példamutatóan kialakított Otto Potsch szobrászművész magánkezdeményezésével létesült Sziklamúzeumban megismerkedhettünk a kitermelési módokkal, és a megmunkálást követően létrejött ékszereket és ajándéktárgyak is megcsodálhattuk, de a táróban létesített vitrinekben az osztrák hegyek ásványritkaságait is megtekinthettük. A Sziklamúzeumban egy külön kiállítás mutatta be a balti borostyánkő történetét, illetve Otto Potsch nemesszerpentinből készült szobrai, valamint vas- és fémhulladékból készített alkotásai kaptak még az épületegyüttesben helyet. A múzeumlátogatás után a település fölötti dombon álló Almásy várhoz igyekeztünk, melyben szálloda működik, így a kíváncsi látogatók elől zárva tart. Nekünk mégis sikerült egy véletlen folytán legalább annyi időre bejutni, hogy lefényképezhettük a kapualj falán található emléktáblát, amely a kalandos életű Almásy Lászlónak, a híres utazónak és Afrika kutatójának állít emléket.

Borostyánkő után Máriafalva (Mariasdorf) következett. Itt szerettük volna felkeresni a település méltán híres későgótikus templomát, mely számos magyar vonatkozása révén lett volna érdekes számunkra. A templomot Steindl Imre vezetésével újítták fel, benne a magyar szenteket ábrázoló színes üvegablakok láthatók, számos berendezése a pécsi Zsolnay gyárban készült. A templomhoz érve azonban éppen egy esküvő kellős közepébe csöppentünk be, így meg kellett elégednünk egy villámlátogatással.

A nap hátralévő részében Tarcsafürdőt (Bad Tatzmansdorf) látogattuk meg. A település Burgenland legfontosabb gyógyfürdője, három gyógyforrásból nyeri vizét, melyeket a park kútjaiban meg is lehetett kóstolni. Többen is kijelentették, hogy ittak a glaubersós vízből, de szerencsére senkinél nem történt semmi rendkívüli. A hatalmas parkban szelíd mókások és madarak élnek, de most nem találkoztunk velük.

Egy nagyon tartalmas nap után nem maradt más hátra, mint egy nagy meglepetés buli Muzits Anikónak, közelgő 70. születésnapja alkalmából. Kedves Ani, ezúton is szeretettel köszöntünk, s köszönjük azt a sok és áldozatos munkát, amivel a csapat jóltartásáról gondoskods!

Vasárnapra véget ért a gyönyörű, napsütéses időjárás, s beköszöntött a ködös ősz. Szerencsére nem esett, így nekivághattunk a Bozsokról induló Óriások útja tanösvénynek, mely végre barlangokat is ígért nekünk. Néhányakat ugyan elcsábított a gesztenyeszedés lehetősége, de végül is mindannyian elértük a leglátványosabb képződményt, a Kalaposkövet, mely egy vulkáni eredetű metamorf kőzetből, a zöldpalából épült fel, s kalap alakjáról kapta a nevét. A közelben még több hasonló bizarr formájú követ találtunk, így az Asztal követ és a Széles követ. Köztük kisebb-nagyobb üregek, sziklaereszek is akadnak, pl. a Limax-barlang, melynek összhossza 13 méter.

A háromnapos kirándulást a cáki műemlékpincesoron zártuk, ahol mindjárt fellendítettük a helyi bortermelők üzletét is, felvásárolva a teljes borkészletet.

A hazai tanulmányutak sorában jövőre a Fertő-tó magyar és osztrák oldalára látogatunk.

Fleck Nóra

Fotó: Anikó születésnapja

Fotó: Hegyi kristály a Sziklamúzeumban

Nóra „búcsú-bulija”

Készültünk. Egész évben. Mindig volt valami, ami miatt kicsit későbbre toltuk. Valahogy addig nem is olyan végleges, amíg nincs meg a búcsúztató... De aztán csak eljött 2018. szeptember 29.! Szokatlanul kellemes, napsütéses szombat. Köszönöm mindazoknak, akik bevásároltak (Leél-Össy Sz.), előkészítettek, pucoltak, vágtak, csípkedtek, sodortak és főztek (Muzits A., Noszlopi L., Füredi Z. és Fürgeszarvasék), akiktől a szükséges felszerelést megkaptuk (BMSZ és Adamkó P.), és nektek, akik eljöttetek, akikkel együtt falatoztunk, iszogattunk, beszélgettünk, emlékeztünk és tervezgettünk! Íme:

Kedves Nóra!

*Nagyon szép beszédet mondtál!
Meghatódtam. Jó volt látni, hogy ennyien szeretnek téged, hogy van egy csapat, akikért érdemes dolgozni, akiknek számít, ha teszünk valamit. Kicsit félek is, hogy vajon hogy foglak tudni pótolni. Hát megmondhatom: sehogy! De talán nem is kell. Inkább a saját helyemet kell megtalálnom. Köszönöm, hogy most is segítesz, ha kérem, és főleg köszönöm, hogy bizalmat szavaztál nekem. Kívánom, hogy legyen gondtalan és vidám a következő 37 év!*

Köblös Gabi, ügyvezető titkár

NEKROLÓG

Rakonczay Zoltán (1929-2018)

2018. szeptember 10-én, hosszan tartó súlyos betegség után, életének 89. évében elhunyt Rakonczay Zoltán erdőmérnök, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület tiszteletbeli elnöke, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat tiszteleti tagja, akit az intézményes természetvédelem atyjaként tisztel az utókor.

Örök nyugalomba helyezéseére október 4-én a Farkasréti temetőben került sor. A ravatalnál, végakarata szerint a természetvédelmi munkásságáról dr. Rodics Katalin, míg erdészeti tevékenységéről Schmotzer András emlékezett meg. A sírnál Kertész József, Áprily Lajos Szeret az erdő című versét szavalta el.

Rakonczay Zoltán 1929. december 14-én, Nyéztán (Abaúj megye) született, édesapja kerületvezető erdész volt. Középiskolai tanulmányait Miskolcon végezte. 1949-ben felvételt nyert a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karára, de egyetemi éveit ösztöndíjasként 1950-től Romániában, Brassóban töltötte, ahol 1954-ben erdőmérnök lett, majd munkája mellett 1966-ban külkereskedelmi mérnök-közgazdász diplomát is szerzett. Mátrafüreden kezdett dolgozni ahol 11 évet töltött. Mint művelési, műszaki vezető kezdte, majd 1956-ban erdészetvezető, 1958-ban főmérnök lett. Kiemelkedő eredményeinek és kiváló szervezőképességének köszönhetően 1965-ben Budapestre, az Országos Erdészeti Főigazgatóság került, ahol az Erdőhasználati osztály vezetője lett, majd a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium létrejöttkor az Erdőrendezési Főosztály vezetésére kapott megbízatást.

1972-ben nevezték ki az Országos Természetvédelmi Hivatal élére és kezdte meg a hatékony védelmet biztosító szervezet kiépítését, a védett területek rendszerének (nemzeti park, tájvédelmi körzet) kialakítását, a jogszabályi háttér megteremtését, a védetté nyilvánítások felgyorsítását. Az átszervezések ellenére 1990. évi nyugdíjazásáig, hol a Hivatal elnökeként, hol miniszterhelyettesként a természetvédelem az ő irányítása alatt állt. 1992-től 1996-ig a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karán egyetemi docensként a környezetvédelmi tanszék vezetője volt, de tanított a keszthelyi agráregyetemen és az ELTE több karán is. 1996-tól 1999-ig a földkárpótlással magánkézbe került természeti területek állami birtokbavételét miniszteri biztosként irányította.

Tisztában volt a társadalmi háttér fontosságával, kezdeményezője volt az 1974-ben megalakult Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület létrehozásának, és egy időben ő töltötte be a Természetbarát Szövetség elnöki tisztét. De ő építette be a természetvédelem körébe a kapcsolódó hagyományok őrzését is. Elnöksége alatt a Természetvédelmi Hivatal néprajzost és építészt is foglalkoztatott.

Hosszú éveken át tartó magas pozíciója ellenére szerény maradt, eredményei nem a maga hasznát, hanem az ország javát szolgálták. Ezt mutatja, hogy a lexikonokban neve nem, csak a vezetése alatt létrehozott nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, védett értékek szerepelnek. Ismerte az ország minden zegézugát, de a természetvédelemben dolgozó munkatársait is. Szerette, és tisztelte az

embereket, szeretett élni, élvezni a természet szépségét, az élet adta lehetőségeket. Kiváló diplomata adottságokkal rendelkezett, számos legenda él, hogyan intézett el néhány perc alatt évek óta húzódó ügyeket. Előadásai érdekesek, meséi humorosak voltak. Sokat publikált, utolsó jelentős, 2009-ben megjelent munkájában összefoglalta a természetvédelem 1872-2002 közötti 130 évét.

A barlangokról sem feledkezett meg. Az ő kezdeményezésére alakult meg a Barlangtani Intézet 1975-ben, és készült el az úgy nevezett Bertalan féle barlangleltár, ami az Országos Barlangnyilvántartás alapjául szolgált. A természetvédelem abban az időben vásárolta meg és hozta rendbe a Pál-völgyi-kőfejtő területét, a turistaházat és a Barlangtannak ma is helyet adó épületet, valamint kezelésbe vette a Pál-völgyi-barlangot. Bár az Intézetet 1979-ben Gonda György államtitkársága idején néhány évre megszüntették, de a Szemlő-hegyi-barlang kiépítése folytatódott. Rakonczy Zoltán volt, aki szorgalmazta, az élettelen természeti értékekre épülő Aggteleki Nemzeti Park létrehozását, a Baradla, a Szent István- és az Anna-barlang természetvédelmi kezelésbe és üzemeltetésbe vételét is. A soproni egyetemi években sem felejtkezett meg a barlangokról, a barlangvédelmet is beépítette az oktatóanyagok közé. Kapcsolatban állt a Barlangkutató Társulat vezetésével, szükség esetén szakmai véleményüket kérte. A barlangok védelme érdekében végzett munkássága elismeréseként a Társulat 1986. évi közgyűlése tiszteleti tagjai közé választotta. 2008-ban, már beteg, de teljes szellemi frissességben ő tartotta a díszbeszédet a jósvafői Kessler Hubert emlékház átadásakor.

Rakonczy Zoltán halálával egy, ma már ismeretlen hatású, meghatározó személyiség távozott körünkől. Csak remélni tudom, hogy az a sok munka, küzdelem, amivel felépítette, elfogadtatta és nemzetközi elismerésre méltóvá tette a magyar természetvédelmet, nem volt hiábavaló, és az utókor megőrzi, és nem herdálja el eredményeit.

Székely Kinga

Fotó:
Rakonczy
Zoltán és
Salamon Gábor
a jósvafői
Kessler Hubert
emlékház
átadásakor

Speleo Sport árlista

Cordura overall (700 g./m²) extra nagy foltokkal: 24 500 Ft.
Standard overall cordura foltozással: 21 500 Ft.

Hobby overall: 18 500 Ft.

Műnyúl: 11 000 Ft.

Cserélhető betétes térdvédő: 4 200 Ft.

Szoszos bag, kicsi: 2 500 Ft.

Bag 40L: 6 800 Ft.

Bag 80L: 9 000 Ft.

Petzl Stop: 28 370 Ft.

Croll: 13 750 Ft.

Vertex: 21 500 Ft.

Nao: 48 150 Ft.

Tikka XP: 13 750 Ft.

Fixo Duo: 31 810 Ft.

Nagy: 2 700 Ft.

Bag 60L: 7 800 Ft.

Expedíciós bag.: 11 000 Ft.

Pantin: 16 330 Ft.

Ascension: 15 470 Ft.

Elia-Elios: 17 200 Ft.

Myo: 23 210 Ft.

Pixa 3: 18 910 Ft.

Duo Led14: 37 830 Ft.

Fenix HP 12: max 900 lumen! Ára: 22 100 Ft.

Fenix HP 30: max 900 lumen! aksival, töltővel: 39 500 Ft.

Fenix HP 25R Új termék!: 1000 lumen, aksival, töltővel: 25 000 Ft.

Karácsonyi Akció!

Minden általunk gyártott barlangász felszerelésre 15 % kedvezményt biztosítunk!

Az akció a december 6.-tól december 21.-ig leadott rendelésekre érvényes.

Decembertől rendelhető új típusú overallunk, melynek tervezésekor ötvöztük a korábbi nagy márkák előnyös tulajdonságait!

Minden Sporttársunknak békés boldog karácsonyt és feltárásokban gazdag új évet kívánunk!

Elérhetőség: www.speleo.hu

1094. Bp. Balázs Béla u.30.

06 20 367 6964,

06 1 785 9551

*Üdvözlettel:
Kocsis András*

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: +36-70/8811-477- E-mail: mkbtiroda@gmail.com

Szerkesztő: Kosztra Barbara és Köblös Gabriella, Felelős kiadó: dr. Leél-Össy Szabolcs

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Elektronikus adathordozón érkező anyagokat tudunk fogadni.

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest, Pusztaszeri út 35.
1125